

allemaal goed afgelopen en ik kon me toen gaan aanmelden voor 'het' examen. Dat je - zoals ik destijds - 12 jaar over je studie deed was niks bijzonders. Niemand keek er van op of om. Er werd ook nooit gevraagd: "Komt er nog wat van?". Als je klaar was om examen te doen, dan kon je gewoon terecht. Ik had een dispuutgenoot - een jaar na mij aangekomen - die het presteerde om 12 jaar te 'studereren' zonder ook maar één tentamen te doen! Die had zijn studietijd gevuld met patience spelen, tennis en paardrijden... Het is na mijn studie niet van een promotie gekomen. Je zou kunnen zeggen dat de Tweede Wereldoorlog roet in het eten heeft gegooid. Er is nog even sprake van geweest dat ik zou gaan promoveren op 'De Esthetiek van de Kerkvaders'. Ter oriëntatie ben ik toen naar het seminarium gegaan en zag daar de werken van de kerkvaders. Dat was een verzameling boeken die een hele wand besloeg. Daar op promoveren zou een levenswerk betekenen! Toen heb ik besloten me te beperken tot 'De Esthetiek van Augustinus'. Ik heb daaraan gewerkt tot het moment dat de Nederlandse reserve-officieren werden opgeroepen voor tewerkstelling in Duitsland. Dat was voor mij aanleiding om onder te duiken. Ik hield dat echter niet lang vol. Op een goede dag zei ik tot mezelf: "Ik zit me hier maar op een zolderkamertje te verschuilen terwijl er buiten een oorlog gaande is!". Dat besef luidde het begin in van mijn verzetswerk. En die tijd is weer een verhaal op zichzelf..."

